

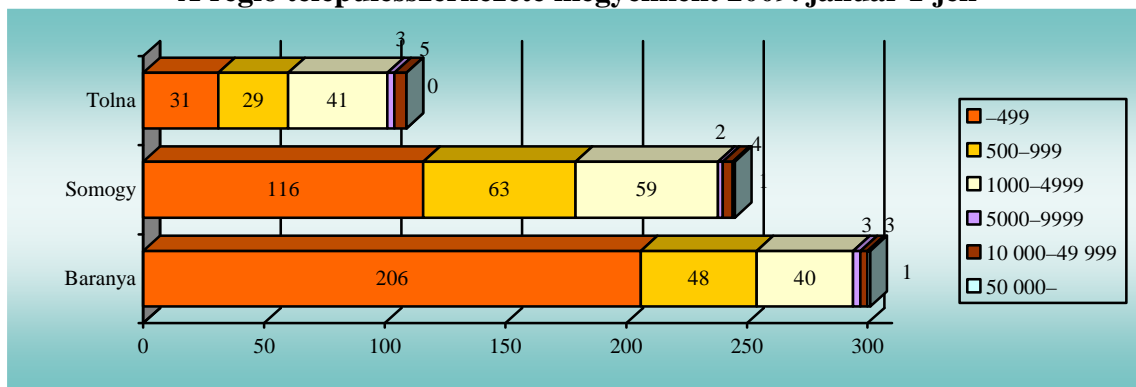
Gazdasági, munkaerő-piaci háttér Dél-Dunántúl – 2009.

1. A régió földrajzi, település-szerkezeti adottságai és demográfiai helyzete

A dél-dunántúli régiót északról a Balaton, délről a Dráva, keletről pedig a Duna határolja. Dél-Dunántúl fő természeti vonzerejét a változatos táj, a hegyvidékek, erdők, folyók, tavak szépsége, az élővilág sokszínűsége jelenti. Három megye alkotja: Baranya, Somogy, Tolna. Dél-Dunántúl az ország harmadik legnagyobb területű, de ugyanakkor legkisebb népességű régiója. Ebből adódóan a népsűrűség itt a legalacsonyabb az országban (67,3 fő/km²)¹, Somogy és Tolna az ország két legritkábban lakott megyéje. A régió megközelíthetősége 2009 végéig nem javult, a régió belüli közlekedést is jelentősen javító M6-os autópályaszakasz átadására csak 2010-ben kerül sor.

A 2009. január elsejére vonatkozó KSH adatok szerint a **lakónépesség** száma az egy évvel korábbihoz képest 7,1 ezer fővel 953 ezer főre csökkent. Ebből Baranya megyében 394,9 ezer fő, Somogy megyében 322,2 ezer fő, Tolna megyében pedig 235,9 ezer fő lakott. A régióban 655 **település** található, amely (Nyugat-Dunántúllal holtversenyben) a legnagyobb helységrszámot jelenti az aprófalvas településszerkezetnek köszönhetően. Ebben a régióban található a legtöbb (353) olyan kis falu, amelyben 500 főnél kevesebben élnek. A baranyai települések több mint 2/3-a, a somogyiak közel fele tartozik ebbe a kategóriába. A 618 község mellett, a lakosság 57,7%-a a térség 37 városában él, közülük csak a három megyeszékhely megyei jogú város: a 157 ezer lakosú Pécs, a 67,7 ezres Kaposvár és a 33,9 ezer főt számláló Szekszárd.

A régió településszerkezete megyénként 2009. január 1-jén

Forrás: KSH Évkönyvek 2008.

A dél-dunántúli régióban összességében az országosnál kedvezőtlenebb **demográfiai folyamatokat** tapasztalhatunk. 2008-ban az élveszületések korábban is rendkívül alacsony száma 1,1%-kal tovább mérséklődött. A népesség természetes fogyása 4 255 főt tett ki 2008 folyamán, a belföldi vándorlás egyenlegéként pedig további 3 579 fővel csökkent a régió lakosainak száma.

¹ KSH 2008. Évkönyvek

A **népesség korszerkezetére** változatlanul az elöregedés a jellemző. Míg a 15 év alatti népesség aránya 14,6%-ról 14,4%-ra mérséklődött az előző évhez képest, addig a 64 év felettieké 16,6%-ról 16,8%-ra emelkedett (a legutolsó korcsoport szerinti adat 2009. január elsejére vonatkozik). A korösszetétel alapján számított „eltartott népesség rátája” a gyermek népesség esetén alacsonyabb, az idős népesség esetén magasabb az országos átlagnál.

2. A régió gazdasági helyzete, szerkezete

A Dél-Dunántúl az ország gazdaságilag kevésbé fejlett régiói közé tartozik, az **egy lakosra jutó bruttó hazai termék** az országos átlag 68,3%-át tette ki, ezzel a 7 régió közül a 4. helyet foglalta el (2007-ben). A mutató a 2000. évi 75,1%-ról 2006-ig fokozatosan 67,7%-ra csökkent, 2007-ben viszont 0,6%-pontos emelkedés következett be. A régión belül Somogyban mindössze 61,6%-os, Tolnában 70%-os, Baranyában pedig 72,7%-os ez az érték².

A **gazdasági szerkezeten** belül figyelemre méltó, hogy a mezőgazdaság súlya jelentősebb (8,5%) az ország Budapest nélküli területének átlagánál (6,1%), különösen Somogy (10,2%) és Tolna (9,8%) esetében magas az agrárium részesedése a jövedelemtermelésből. Ugyanakkor a feldolgozóipar GDP-n belüli aránya régiós szinten mindössze 14%, amely 8,1%-ponttal marad el az országos átlagtól (a fővárost figyelmen kívül hagyva a megyék átlagától még jóval nagyobb, 14,2%-pontos az eltérés). A villamosenergia-, gáz-, hő- és vízellátás ág súlya régiós szinten 7,5%, Tolna megyében pedig 19%, ez az érték a Paksi Atomerőmű jelenléte miatt tér el nagymértékben az országos átlagtól (2,8%). A „piaci” (vagyis nem közösségi) szolgáltatások aránya (37,8%) az országos átlagnál 6,3%-ponttal kisebb, ugyanakkor a 19 megye összesített GDP-jén belüli átlagos arányt 2,3%-ponttal meghaladja. A „közösségi” szolgáltatások (közigazgatás, oktatás, egészségügy, egyéb közösségi szolgáltatás) területén kerül előállításra a régió bruttó hazai termékének 26,5%-a, amely az országos átlagnál 4,3%-ponttal magasabb érték. Ez is az átlagosnál alacsonyabb gazdasági fejlettségből adódik.

A KSH legfrissebb adatai szerint a régió 2009. I-III. negyedévi **ipari termelése** 14,6%-kal volt kevesebb, mint az előző év azonos időszakában. Országosan még ennél is nagyobb, 21,2%-os volt a visszaesés. A dél-dunántúli 4 főnél többet foglalkoztató szervezetek telephely szerinti ipari termelése mindössze 4,9%-át teszi ki az országosnak. A termelési volumen csökkenése Baranya megyében volt a legnagyobb, 25,3%-os, Somogyban 11,3%-kal, Tolnában pedig „csak” 4,5%-kal esett vissza az ipar produktuma az egy évvel korábbihoz képest.

Részletesebb adatok csak a régió belüli székhelyű iparra vonatkozóan rendelkezünk. Ennek a vállalati körnek a teljesítménye az előzőektől kissé eltérő képet mutat. Baranyában 26%-kal, Somogyban 8,3%-kal csökkent az első kilenc hónap termelése 2008 azonos időszakához képest, ugyanakkor Tolnában 3,1%-os növekedést jelez a statisztika. Ez utóbbi háttérben az áll, hogy egyrészt a feldolgozóiparban is viszonylag csekély (3,3%-os) volt az átlagos visszaesés, másrészt – a Paksi Atomerőmű jóvoltából csaknem 2/3-os súllyal bíró – villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás nemzetgazdasági ág termelése 6,7%-kal nőtt.

² KSH Évkönyvek 2008.

Az előző év azonos időszakához viszonyítva a régió belüli székhelyű ipar exportja 2009. I-III. negyedévben 13,6%-kal, a belföldi eladások volumene 7%-kal esett vissza. Összességében az *ipari értékesítés* 10,7%-kal volt kevesebb a bázis időszakánál.

A régió *építőipar*ának termelési értéke a 2009. első kilenc hónapjában 14,8%-kal csökkent 2008 azonos időszakához képest. Az épületek építése és az egyéb építmények ágazatok régió egészére vonatkozó teljesítménye hasonlóan alakult, ugyanakkor megyénként nagyok az eltérések. Baranyában volt a legkisebb visszaesés az épületek építése terén (11,1%), emellett itt jelentősen (23,5%-kal) nőtt az egyéb építmények építésének termelése, feltehetően az autópálya építéshez és az EKF beruházásokhoz kapcsolódóan. Ezzel szemben Somogyban 2008-ban befejeződtek a nagy útépitések, így a tárgyidőszaki építőipari termelés volumene összességében 31,8%-ot zuhant az előző év azonos időszakához képest. Az épületek építése legnagyobb mértékben (19,1%-kal) Tolnában csökkent, viszont a létrehozott egyéb építmények értéke 1,9%-kal meghaladta a bázisidőszakit.

2009. június 30-án a régió *regisztrált vállalkozásainak* száma 140,5 ezer volt, amely 3,8%-os emelkedést jelent az egy évvel korábbihoz képest. A Magyarországon regisztrált vállalkozások 8,9%-a működött a dél-dunántúli térségben, ez az arány nem változott 2008-hoz képest. Az ezer lakosra jutó vállalkozások száma az országos 157-es átlaggal szemben régiókban csak 147 volt. Az egyéni vállalkozások száma 102,4 ezer, a társas vállalkozásoké 38,1 ezer volt a Dél-Dunántúlon.

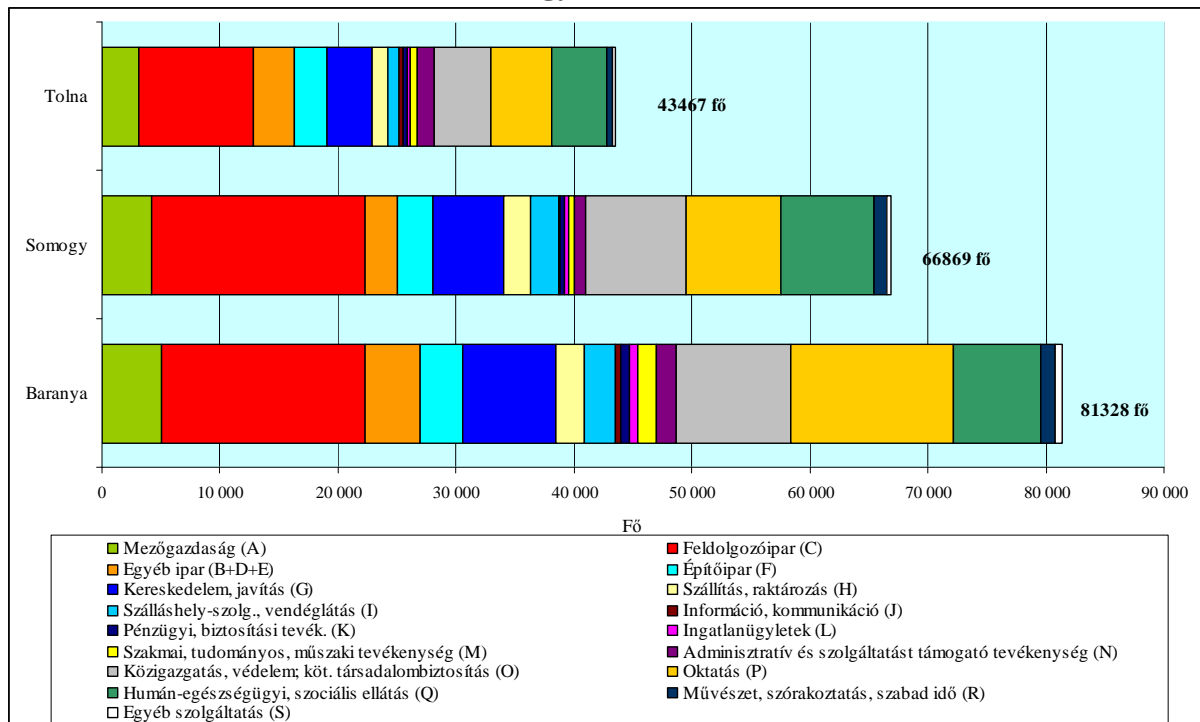
3. Foglalkoztatottság és munkaerő-piaci aktivitás³

A KSH *lakossági felmérése* alapján a dél-dunántúli régióban – a 15-74 éves korú népesség körében – 2009. I-IV. negyedév átlagában a *foglalkoztatottak* száma 337,8 ezer fő, a *munkanélküliek* száma pedig 41,9 ezer fő volt. A *foglalkoztatási arány* 46,1%-os, az *aktivitási arány* 51,8%-os volt, az előbbi 3,1%-ponttal, az utóbbi 2,9%-ponttal maradt el az országotól. A munkanélküliségi ráta 2009. évben régiós szinten átlagosan 11,0%, az ország egészét tekintve 10,0% volt. Az előző év azonos időszakához képest a Dél-Dunántúlon a foglalkoztatottak száma 0,7%-kal nőtt, a munkanélküliek száma szintén emelkedett 8,6%-kal. Ennek együttes hatásaként az aktivitási ráta egy év alatt 1,5%-pontot javult. Országosan a foglalkoztatás 2,5%-kal esett vissza, a munkanélküliség pedig 27,8%-kal emelkedett.

A 4 főnél többet foglalkoztató gazdálkodóknál *alkalmazásban állók* számáról a KSH másik forrásból, az ún. intézményi munkaügyi adatgyűjtési rendszerből szolgáltat adatot. Eszerint az alkalmazásban állók száma a régióban 2009. I-III. negyedév átlagában 191,7 ezer fő volt, amely 4,4%-kal volt kevesebb az előző évinél. Baranyában 2,9%-os, Somogy megyében 6,8%-os, Tolnában pedig 3,4%-os csökkenés következett be 2008. I-III. negyedév átlagához viszonyítva.

³ KSH STADAT adatszolgáltatások

**Alkalmazásban állók száma megyénként, nemzetgazdasági áganként
2009. I-III. negyedév (TEÁOR- 2008)**

2009. I-III. negyedévben a régió területén a versenyszférában alkalmazásban állók száma jelentős mértékben (8,7%-kal) visszaesett az előző év azonos időszakához képest, a költségvetési szférában viszont 4%-os növekedés következett be. A gazdaság egészét jellemző negatív tendenciákat az „Út a munkához” program kapcsán kibővült közfoglalkoztatás próbálta ellensúlyozni.

A nemzetgazdasági ágak szerinti adatokból kiderül, hogy a közszférán belül a közigazgatás, védelem, kötelező társadalombiztosítás ágban dolgozók száma emelkedett nagyon jelentősen (17,6%-kal), itt tartják ugyanis nyilván a közfoglalkoztatásban résztvevők többségét – sajnos regionális szinten a KSH nem közölt erre vonatkozó pontos adatokat. Az egészségügy, szociális ellátás területén mért minimális (0,7%) emelkedés is feltehetőleg csak a kórházi közmunkáknak volt köszönhető. Az oktatás, a kultúra (és valószínűleg a tényleges közigazgatás is) létszámleadó volt az előző év azonos időszakához viszonyítva.

A legnagyobb mértékű csökkenés a feldolgozóipart (14,8%-os) és az építőipart (12%-os), érintette. Jelentősen fogyott a kereskedelem (9,8%-kal), a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (9,4%-kal), a pénzügyi szolgáltatások (6,7%-kal), illetve a szállítás, raktározás (5,3%-kal) területén dolgozók száma is. A mezőgazdasági alkalmazottak száma 1,3%-kal lett kevesebb. Több kisebb nemzetgazdasági ág (ingatlanügyletek; információ, kommunikáció; vízellátás; adminisztratív és szolgáltató tevékenység) létszámtöbbletet mutat, de fontos megjegyezni, hogy a KSH 2009-ben tért át a 2008-as TEÁOR alkalmazására, ezért a tárgyidőszakban nem teljes a gazdasági ágak szerinti létszámok időbeli összehasonlíthatósága.

A **havi bruttó keresetek** a régióban mindössze 0,2%-kal emelkedtek, így a 162,9 ezer Ft-os dél-dunántúli átlagkereset, csak 82,9%-a volt az országosnak.

4. A nyilvántartott álláskeresők száma, aránya 2009-ben

A tárgyév folyamán 95,3 ezer belépés történt nyilvántartott álláskeresők körébe, 16,4%-kal több, mint 2008-ban. Az **álláskeresők** – jelentős halmozódást tartalmazó – **éves érintett létszáma** így 157,2 ezer fő volt 2009-ben, az előző évi 141,3 ezer fővel szemben. Ha minden személyt csak egyszer veszünk figyelembe, akkor a – PSTAT program adatai alapján – 2009-ben összesen 132,2 ezer fő szerepelt rövidebb-hosszabb ideig a regiszterünkben, 13 ezerrel több, mint egy évvel korábban.

A nyilvántartott **álláskeresők** 2009. évi **átlagos száma** a Dél-Dunántúlon 69 738 fő volt, ami 20,5%-kal, vagyis 11 852 fővel haladta meg az egy évvel korábbit. 2009-ben országos szinten a régiósnál is nagyobb mértékű, 27%-os volt a növekedés.

Az **év végi adat** valamivel kisebb változást mutat: a régióban regisztráltak száma (73 123 fő) 18,1%-kal volt magasabb 2009 decemberében az egy évvel korábbinál (országosan 26,7%-os emelkedés következett be).

A nyilvántartott álláskeresők éves átlagos száma 2008-hoz képest **mindhárom megyében** jelentősen emelkedett 2009-ben: Baranyában 25,2%-kal, Somogy megyében 15,5%-kal, Tolnában 20,8%-kal. A 2009. decemberi létszám Baranyában 19,7%-kal, Tolnában 19,8%-kal, Somogyban pedig 15,7%-kal volt magasabb az egy évvel korábbinál.

A megyék és régiók munkaerő-piaci helyzetét az **álláskeresők aránya** alapján tudjuk összevetni. A dél-dunántúli régióban 2009-ben átlagosan a gazdaságilag aktív népesség 17,8%-át tették ki a regisztráltak, amely az országos átlagot 5%-ponttal haladta meg. A 2009. évi átlagos mutató Somogy megyében 19,4%, Baranyában 17,9% volt, amelyek az ország összes megyéjét tekintve a 4., illetve a 6. legmagasabb értéket jelentették. Tolna megyében 15,2%-os volt az éves átlagos ráta, amely szintén az országosnál (12,8%) kedvezőtlenebb helyzetet jelzett.

5. Az álláskeresők összetétele

Az álláskeresők számának jelentős emelkedése nyomán az állomány – éves átlag alapján számított - *iskolai végzettség* szerinti megoszlásában is némi változás történt előző évhez képest. A legfeljebb 8 osztályt végzettek aránya 46,6%-ról 44,1%-ra mérséklődött, de az elhelyezkedési esélyek szempontjából továbbra is komoly problémát jelent. (Az általános iskolát sem befejezte be 6,4%). Szakmunkás-bizonyítvánnyal az álláskeresők 33%-a rendelkezett, középiskolában szerzett érettségit a regisztráltak 19,5%-a, míg a diplomával munkát keresők aránya 3,4%-os volt. A legnagyobb mértékben a szakmunkásképzőt (1,3%-ponttal), illetve a szakközépiskolában (0,8%-pont) végzettek arány nőtt meg. A változás oka, hogy a válság során elbocsátottak között több volt a szakképzett, míg a közfoglalkoztatásba nagyobb arányba vontak be alacsonyabb iskolázottságú munkaerőt. A régió relatív hátrányát jelzi, hogy országos átlagban a legalább érettségivel rendelkező álláskeresők aránya 4,4%-ponttal magasabb.

2009-ben a dél-dunántúli nyilvántartott álláskeresők átlagosan 18,6%-a tartozott a 25 évesek és ennél fiatalabbak körébe, a 26-35 évesek részesedése 27,1%, a 36-45 éveseké pedig 25% volt. A 46 évesek és ennél idősebbek 29,3%-os arányban szerepeltek a regisztrációban, ebből a korcsoportból az 50. életévüket betöltötték 20,1%-ot képviseltek az összlétszámhoz viszonyítva. Az előző évi adatokhoz viszonyítva a *korcsoportos* megoszlás nem mutat érdemi változást.

A 2009-ben teljesen átrendeződött nyilvántartásban lévők ellátás szerinti összetétele. Egyrészt a válság miatt munkájukat elvesztők nagyobb hányada járadékra is jogosultságot szerzett. Az év során a regisztráltak átlagosan 20,5%-a (14,3 ezer fő) részesült álláskeresési járadékban, 7,4%-uk (5,1 ezer fő) pedig az álláskeresési segély valamely formájára volt jogosult. A járadékosok átlagos száma 45,3%-kal, a segélyeseké 14,4%-kal nőtt 2008-hoz képest. *Álláskeresési támogatásokra* 2009 folyamán – járulékokkal együtt – 13,5 milliárd forint került kifizetésre a Dél-Dunántúlon a Munkaerő-piaci Alap Szolidaritási Alaprészből, ami 31,1%-os emelkedést jelent a 2008. évihez viszonyítva.

Vállalkozói járadékot átlagosan mindössze 505 fő, vagyis a teljes állomány 0,7%-a kapott, de ez 79,7%-os emelkedést jelent az előző évihez képest.

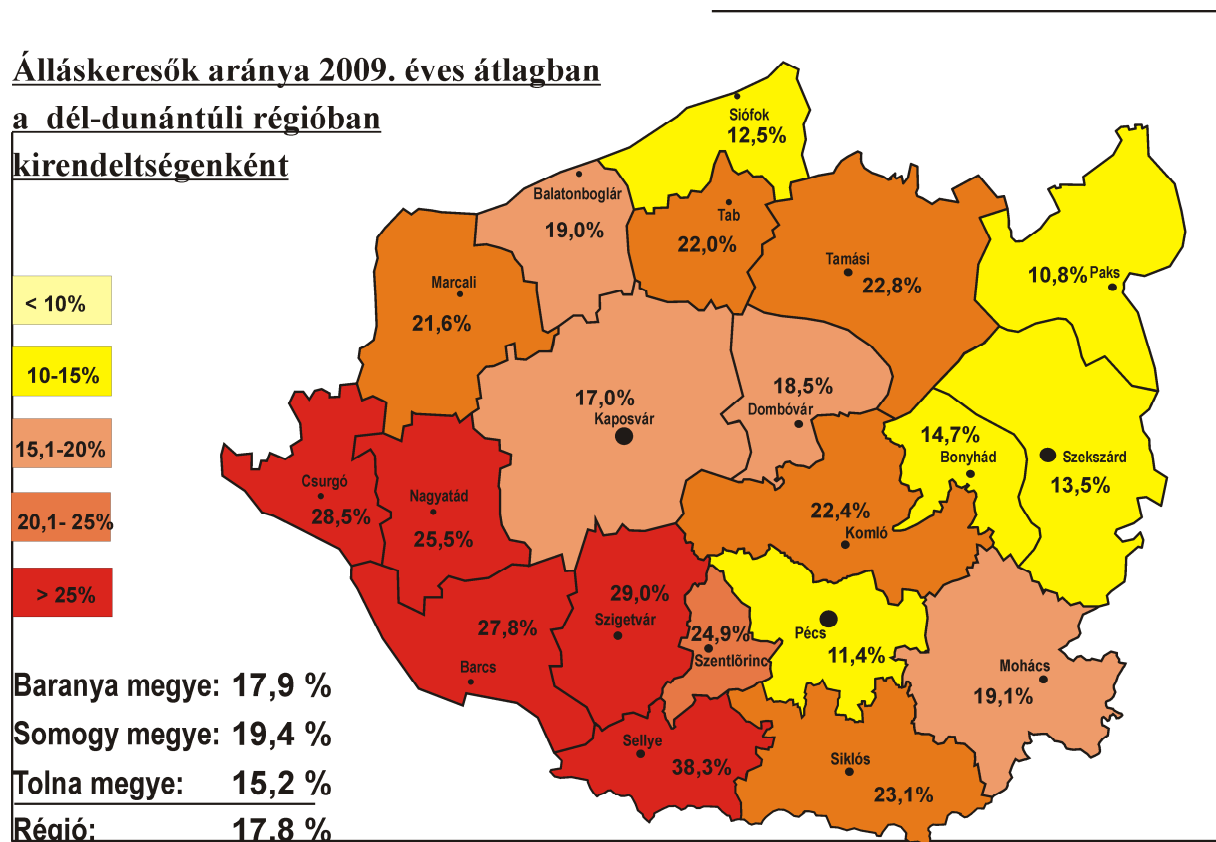
A másik nagyon jelentős változás 2009-ben a szociális ellátások terén következett be. Az „Út a munkához” program kapcsán a *rendszeres szociális segélyben részesülő* álláskeresők aránya éves átlagban 9,8%-ra (6,8 ezer főre) csökkent, és az év utolsó hónapjában ez az arány már mindössze 0,8% volt (610 fő). A korábban rendszeres szociális segélyes emberek túlnyomó többsége az „Út a munkához” program keretében munkavállalásra alkalmasnak minősült, és vagy közfoglalkoztatásban vett részt, vagy az újonnan bevezetett *rendelkezésre állási támogatásban* (RÁT-ban) részesült. A munkaképtelen segélyeseknek megszűnt a munkaügyi szervezettel való együttműködési kötelezettsége, ezért túlnyomó többségük kikerült a látókörünkből. Éves átlagban a RÁT-osok aránya 24,1%-ot tett ki, ami az országos átlagot 4,1%-ponttal haladta meg. A januári 1,6%-kal szemben december végén már 32,3%-ot képviselt ez a csoport (23,6 ezer fő).

A regisztrációban szereplő ügyfelek átlagosan 37,5%-a (26,2 ezer fő) semmilyen ellátásra nem volt jogosult a tárgyévben, ez 1,4%-pontos aránynövekedést jelent.

A *tartósan*, legalább egy évig folyamatosan *regisztrációban lévők* átlagos száma a tárgyévben 20 268 fő volt, ami 1,8%-os gyarapodást jelentett a 2008. évi adathoz képest. A nyilvántartottakhoz viszonyított arányuk 29,1%-os volt, amely az előző évi adatnál 5,3 százalékponttal alacsonyabb, a 2009-es országos átlagnál viszont 3,2 százalékponttal kedvezőtlenebb. A tartós munkanélküliek aránya a nagy létszámú beáramlásnak és a kibővített közfoglalkoztatásnak köszönhetően mérséklődött.

A 2009-ben nyilvántartásban szereplők közül havi átlagban 6 266 álláskereső minősült *pályakezdőnek*, 16,2%-kal többen az egy évvel korábinál. A teljes regisztrált állományon belüli arányuk 9%-ot tett ki, ami a 2008. évi értéktől 0,3 százalékponttal elmaradt, viszont a tárgyévi országos átlagot 0,2 százalékponttal meghaladta.

6. A régió kirendeltségi körzeteinek munkaerő-piaci helyzete

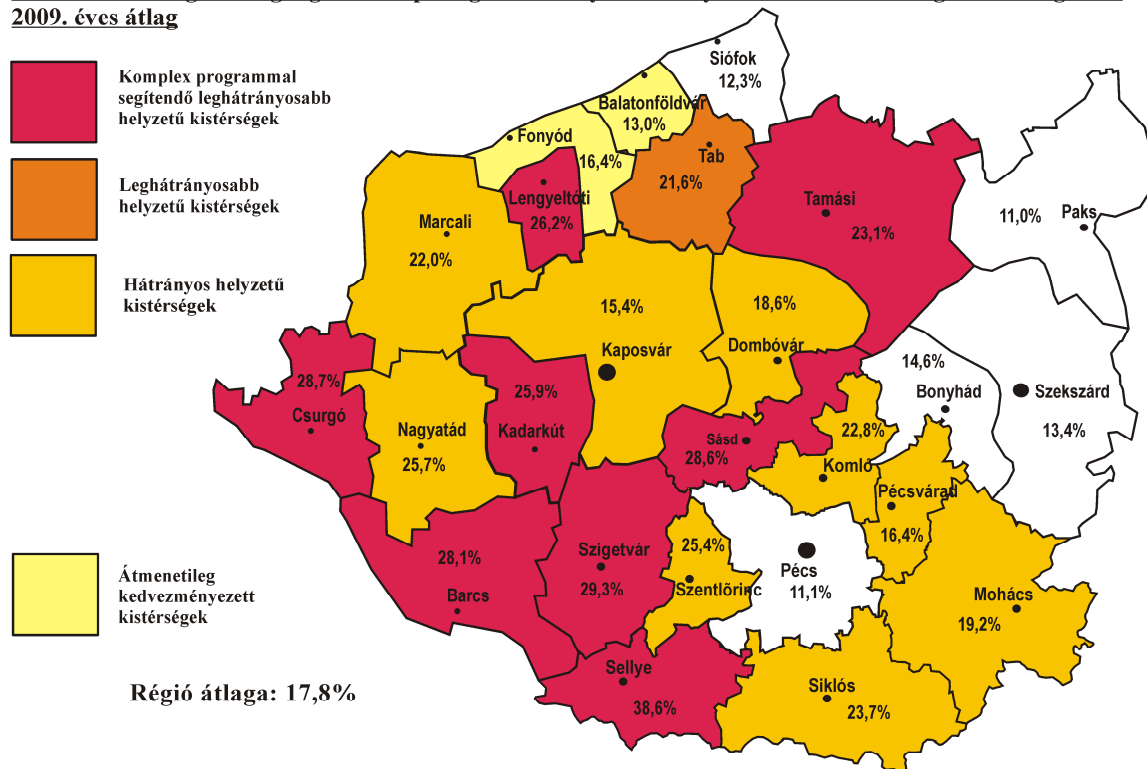

Az régió egyes *kirendeltségi körzeteinek* munkaerő-piaci helyzete között óriási különbségek mutathatók ki. Az álláskereső mutató 2009. évi átlagos értéke alapján megállapítható, hogy a 20 közül mindössze három körzetben (Paks 10,8%, Pécs 11,4%, és Siófok 12,5%) volt kedvezőbb a helyzet az országosnál (12,8%), ezeken kívül a szekszárdi térség rátája (13,5%) mozgott még az országos átlag közelében. A legsúlyosabb a helyzet Sellye (38,3%) körzetében, ahol az országos átlag háromszorosát is eléri a mutató értéke. Kritikusan magas a ráta értéke Szigetvár (29%), Csurgó (28,5%), Barcs (27,8%) és Nagyatád (25,5%) térségében is.

A munkaügyi központ kirendeltségeinek illetékességi területe – Tolna megye kivételével – nem egyezik meg a (statisztikai) kistérségeivel. A 311/2007. (XI. 17.) Korm. rendelet alapján a régió 25 kistérségéből 9 „leghátrányosabb helyzetű”-nek minősül, és ebből 8 az ország 33. „komplex programmal segítő” kistérsége közé is tartozik. A régió problémáját jelzi, hogy népességének 17,9%-a él a 8 kistérség valamelyikében (országosan 10%-os ez az arány). A régióban másik 9 kistérség „hátrányos helyzetűnek” számít, ez az országos átlagnál alacsonyabb komplex mutató alapján került megállapításra.

A fentiekben kívül két Balaton melletti kistérség „átmenetileg kedvezményezett” státust kapott, mert fejlesztési támogatása indokolt az országos átlagnál magasabb mutatója ellenére is. Így a 25 kistérségből 20 támogatásra szorulónak minősült, és a lakónépesség 60%-a él ezek valamelyikében. Az alábbi térkép alapján megállapítható, hogy Somogy megyéből csak Siófok környéke, Baranyából pedig csak a megyeszékhely, Pécs nem tartozik ebbe a körbe.

Az álláskeresők gazdaságilag aktív népességhez viszonyított aránya a dél-dunántúli régió kistérségeiben 2009. éves átlag

7. Állásbejelentések alakulása

A 2009-es évben a munkáltatók összesen 24 782 főre vonatkozó **új munkaerőigényt** jelentettek be a régióban működő munkaügyi kirendeltségeken, ez a 2008. évinél 32,8%-kal (12 123-mal) volt kevesebb. Így a tárgyévben havonta átlagosan 2 065 új állásajánlat állt rendelkezésre a munkát keresőknek, az előző évi 3 075-tel szemben.

Az új állásigények száma mindhárom megyében jelentősen elmaradt az előző évitől, Baranyában (9 049 fő) 39,1%-os, Somogyban (13 384) 30,1%-os, Tolna megyében pedig (6 373 fő) 26,4%-os volt a visszaesés.

Az új ajánlatok többsége, 69%-a (17 104) **támogatott** munkahelyekre vonatkozott, támogatás nélkül csak 7 678 álláshely volt betölthető. A **nem támogatott** álláshelyek száma csaknem a 2008. évi felére csökkent (53,6%), míg a támogatott állásbejelentések száma 24,2%-kal lett kevesebb az előző évinél. Az egyes támogatások súlya a jogszabályi és finanszírozási feltételek drasztikus változása miatt teljesen átrendeződött. A támogatott állás-helyeken belül a közhasznú foglalkoztatás aránya 27,6%-ról 8%-ra, a bértámogatásé 18,5%-ról 3,3%-ra zsugorodott. Dominánssá vált az önkormányzatok által bonyolított **közcélú foglalkoztatás**, amelynek részesedése 20,2%-ról 61,2%-ra ugrott. A hazai és uniós forrású programok keretében adható bérköltség támogatás „súlya” 4,9%-ról 11,4%-ra nőtt, és a támogatott álláshelyek 3,7%-a járulékkedvezményhez kötődött (korábban ilyen kategória nem volt).

8. Munkaerő-piaci kilátások

A 2009 őszén lebonyolított éves rövidtávú **munkaerő-piaci prognózis** felmérés során közel 900, a versenyszférában tevékenykedő munkáltatótól gyűjtöttünk adatot a gazdálkodási és foglalkoztatási terveikkel kapcsolatosan. Az együttesen 47 ezer főt alkalmazó cégek összességében minimális mértékű (1,1%-os) foglalkoztatás-bővülést jeleztek. Ha azonban figyelembe vesszük azt a sokéves tapasztalatot, hogy létszámmozgásokat milyen pontossággal jelzik előre a megkérdezettek, akkor úgy becsülhetjük, hogy valójában további – talán nem túl nagymértékű – csökkenés várható a versenyszféra foglalkoztatásában.

A 2009 októberében lebonyolított **negyedéves munkaerő-piaci felmérés** (917 munkáltató, 63,6 ezer alkalmazott) éves távlatban a foglalkoztatottak számának 0,7%-os csökkenését jelezte előre, és itt is az a tapasztalat, hogy a munkáltatók velünk megosztott tervei utólag optimistának fognak bizonyulni. Kockázatot jelent, hogy tapasztalataink szerint a régió munkáltatóinak egy része – érzésünk szerint – a recessziós környezet ellenére törekedett a munkaerő minél nagyobb arányú megtartására. Ha a válság hatásai enyhülnek, akkor ez kifizetődik (a szakképzett, bevált munkaerő nem pótolható egyik napról a másikra a megrendelések bővülése esetén), de ha nem javul a helyzet, akkor – a tartalékok kimerülése, illetve az átmeneti támogatások kifutása következtében – újabb nagy leépítésekre, esetleg cégbezárásokra is sor kerülhet 2010 folyamán.

Kérdéses, hogy a **közfoglalkoztatás**ba vontak száma 2010-ben tovább növelhető-e a 2009-es jelentős bővülés után. Az év első harmadában – az előző év azonos időszakához viszonyítva – erre bizton számolhatunk, hiszen az „Út a munkához” program 2009. elején még csak kibontakozóban volt, ugyanakkor 2010 elején – a folyamatos megvalósításnak köszönhetően – már jóval nagyobb létszám vett részt közcélú foglalkoztatásban, és emellett januárban jelentős közmunkaprogramok is elindultak.